

Posamezne številke:
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 12.50, za ino-
zemstvo D 20.50, dostavljen na dom
D 14,-, na izkaznice D 12.50
inšerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Postnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4. I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4. pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštna številka
račun št. 11.767.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: IV.

Maribor, sreda 23. maja 1923.

Številka: 114

Pridi sveti Duh!

Maribor, 21. maja.

Pod naslovom »Duhovna obnova« je napisal ljubljanski »Slovenec« v svoji binkoštni številki članek, v katerem kliče v našo dobo materijalizma in puščave ljudskih srečij svetega Duha, ki naj iznova podžge polet krščanskega idealizma in ponese krščanskega duha v vse javno življenje, tudi v politiko. Z zadoščenjem bi zabeležili ta lep poziv, ko bi ne imeli pred seboj istočasno poleg »Slovenca« tudi raznih drugih takozvanih »krščanskih« listov, »Stražec«, »Slov. Gosp.«, »Domoljub« itd. Iz vseh teh listov pa nam iz vsake vrste diha nasproti ogabna sapa nekrščanskega sovražstva, besne častikrade in gnusne lažljivosti. Pod zaščito poslušanske imunitete nganjajo vsi ti listi orgije psovovanja in grđenja in pljuvanja na poštenje in čast svojega bližnjega. To, kar počenjajo klerikalni listi, se ne more več imenovati politično delo, ampak politično apasstvo najgrše vrste.

Baš te dni se je odigral v sodni dvorani mariborskega sodišča mal epilog k dogodku, ki je vrgel žarko luč na današnje politične razmere, kakoršne so vzgojili klerikalni voditelji in klerikalni listi. Eden tistih nagusnih eksemplarjev klerikalnih voditeljev, ki nosijo krščanstvo vsak hip na jeziku, nimajo ga pa v srcu, poslanec Žebot, je že leta sem in tamo na najdrznejši način blatil ime prestano na najdrznejši način blatil ime in poštenje svojega bližnjega, ki mu je politični nasprotnik, dr. Reisman. Pred tedni pa se je spozabil Žebot celo tako daleč, da je temu svojemu bližnjemu prav obraz. Zadoščenja ni bilo mogoče dobiti od njega v sodni dvorani, ker se je mož skrtil za svojo poslansko imuniteto. In tako se je moralo dogoditi, da je bil junak Žebot od dr. Reismana pretepen s pasjim bičem. Žebot je sicer tožil, pa s tožbo obšel. Pa slednje nas tu dalje ne zanima. Hoteli smo le ponovno pokazati na metode, s katerimi ti in enaki bojovníki krščanstva širijo svoje krščanstvo, kako izvajajo Kristovo zapoved o ljubezni do bližnjega, kako oni izpolnjujejo »Slovenčev« načelo, da je »življenje po krščanskih načelih za človeštvo potrebno«. Krist ni nikomur pljuval v obraz, ni blatil in psoval niti svojih najhujših sovražnikov. Z enako ljubeznijo je objemal vernike in nevernike. Oni pa, ki danes hočejo svet prerajati v njegovega duha, oni, ki danes kličejo sv. Duha, da bi privedel človeštvo k spoznanju, oni pa ne poznajo drugega nego besno, pekoče sovražstvo proti vsakomur, ki jim ne sledi brezpozovno tudi v političnih vprašanjih. V tem svojem slepem sovražstvu oznanjajo in organizirajo boj kot vsemu, kar ni njihovo, hočejo uničiti slovenske trgovce, obrtnike, denarne zavode in drugo, kar ni njihovo.

Ssrdnom in gnevom se vprašuje razumnik, kako je mogoče takšno prakticiranje krščanstva in krščanskega duha. Ne sodite, da ne boste sojenca, je dejal Krist, njegovi talni učenci, ki ga bogoskrunsko nosijo vedno na jeziku pa vpijejo: »sodite in ubijte jih, liberalce!«. Z začudenjem gleda priprosta kmečka ali delavska duša, kako se je moglo krščanstvo napraviti lepim Kristovim naukom tako bistveno izpremeniti.

Ni dvoma, da ima »Slovenec« prav, ko pravi, da so krščanska načela potrebna tudi v politiki. Prva načela krščanstva pa so: ljubezen, resničnost, medsebojno spoštovanje. Kadar se bodo začeli klerikalni listi držati teh načel, bomo z veseljem mogli zabeležiti, da je »Slovenčev« poziv imel lep uspeh. In tega želimo.

Pred novo krizo v Beogradu.

Radikalci razočarani vsled Radičevega govora. — Pred spremembo kurza.

Beograd, 22. maja. (Izv.) Včeraj med 17. in 20. uro se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je začasni predsednik narodne skupščine dr. Peleš poročal o svojem potovanju v Zagreb. Prečitane je bil Radičev govor, ki je bil poslan vladi v stenogramu. Dopisni urad je moral Radičev govor razmnožiti za vse liste. Govor je zelo obširen in je bil v celoti objavljen v beograjskih »Novostih«. Viadni krogi so radi tega govora zelo poparjeni, zlasti oni, ki so doslej politični položaj presegali zelo optimistično. V radikalnih krogih vzbuja Radičev govor sum, da Radič sploh ne misli resno na sporazum z radikalci. Ministrski svet je nadalje razpravljala o spornih demokratičnih mandatih. Vlada ni v tem pogledu storila nikakih sklepov. Po seji ministrskega sveta je odšel minister Ljuba Jovanović na dvor, kjer je poročal kralju o političnem položaju. V političnih krogih se že v prihodnjih dneh pričakuje precejšnja

sprememba dosedanjega radikalnega političnega kurza.

Beograd, 22. maja. »Tribuna« vest, da se bo vlada v prvih dneh junija nekoliko preosnovala, se še vedno vzdržuje. Tako se navajajo kot bodoči ministri gg. Peleš, Dobra Mitrović, Kojić, Janjić, Valja Popović, Andrić in drugi. Vse to so seveda kombinacije. Z ozirom na najnovejšo Radičeve izjave, ki kažejo vso trmo in brezglavo politiko tzv. federalističnega bloka, je zelo verjetno, da bodo prihodnji dnevi prinesli ponovno krizo samoradikalne vlade.

Beograd, 22. maja. (Izv.) Po svojem povratku iz Zagreba je podal začasni predsednik narodne skupščine dr. Peleš novinarjem izjave, da ni bil oficijelno v Zagrebu, temveč samo privatnim potom. V poučenih krogih pa se je kljub temu trdovratno zatrjuje, da je bil poslan od vlade, da obnovi pogajanja z Radičem.

Usoda spornih mandatov.

Beograd, 22. maja. (Izv.) Včeraj popoldne je začasni predsednik narodne skupščine dr. Peleš sklical v predsedstvo narodne skupščine načelnike vseh parlamentarnih skupin v svrhu dogovora o nadaljnji razpravi o spornih mandatih na prihodnji seji narodne skupščine. Ker pa so prišli samo zastopniki radikalnega, demokratičnega in zemljoradniškega kluba, se napovedani razgovor ni mogel vršiti. Zato pride zadeva na red današnje seje narodne skupščine brez prejšnjega dogovora.

Beograd, 22. maja. (Izv.) Včeraj opoldne je bil ministrski predsednik Nikola Pašić povabljen na dvor. Kralj se je posebno zanimal za današnjo sejo narodne skupščine ter za sklepe radikalnega kluba oziroma vlade v zadevi razveljavljanja nekaterih mandatov. Pašić je kralju izjavil, da tozadevno še ni defini-

tivnih sklepov ter da bo o tem sklepal šele ministrski svet.

Beograd, 22. maja. (Izv.) »Politika« poroča: Debata o spornih mandatih bo tekom tega tedna končana. Takoj nato se bo vršila volitev predsednika narodne skupščine. Glede osebe bodočega predsednika večinske stranke niso storile še nikakih definitivnih sklepov, vendar pa se v poučenih krogih zatrjuje, da bodo predsedstvena mesta razdeljena tako: predsednik radikalov, 1. podpredsednik radikalov, 2. podpredsednik klerikalov, dva tajnika radikalov, ter po en klerikalec in musliman. Druge stranke v predsedstvu ne bodo zastopane. Kot najresnejši kandidat za predsedniško mesto se še vedno imenuje Ljuba Jovanović. Za slučje da on tega mesta ne sprejme, ni popolnoma izključeno, da bo izvoljen sedanjí začasni predsednik dr. Peleš.

Beograjski profesorji podali ostavko.

Beograd, 22. maja. (Izv.) Tekom včerajšnjega dne so beograjski profesorji izvršili svoječasno grožnjo. Skoraj vsi profesorji beograjskih srednjih in visokih šol so tekom včerajšnjega dne podali pri svojih ravnateljih ostavke. Skupno je včeraj samo v Beogradu podalo 542 profesorjev ostavko na državno službo, ker vlada doslej ni pokazala niti dobre volje, da bi ustregla stavljenim zahtevam glede zboljšanja gnotnega stanja srednješkolskega učiteljstva.

Beograd, 22. maja. (Izv.) »Tribuna« poroča: Včeraj se je vršilo v Beogradu zborovanje starišev dijakov srednjih šol, na katerem se je razpravljalo o tem, ali so profesorji upravičeni, ravno sedaj pred zaključkom šolskega leta podati ostavko ter prekiniti pouk. Po daljših debatah, v katerih se je poudarjala velika

opasnost, ki preti vzgoji mladine in ki lahko starišem povzroči veliko škodo, so bili vsi zborovalci edini v tem, da je akcija profesorjev popolnoma upravičena.

Beograd, 22. maja. (Izv.) Včerajšnja »Politika« poroča: V soboto popoldne je bilo sklicano veliko zborovanje filozofske fakultete v Beogradu, na katerem so se visokošolci izjavili solidarni s srednješkolskimi profesorji v boju za zboljšanje njihovega gnotnega položaja. Ker pa je rektor univerze zborovanje prepovedal, so sklicatelji proti temu vložili oster protest.

Beograd, 22. maja. (Izv.) »Novosti« doznajajo od merodajne strani, da se je centralno profesorsko društvo obrnilo na mednarodno zvezo profesorjev, koje član je tudi jugoslovensko profesorsko društvo, za materijalno in moralno podporo.

Nov atentat v Varšavi.

Varšava, 22. maja. (Izv.) Podpredsednik državnega gospodarskega urada, Ladislav Olewicky je bil danes umorjen. Morilec, ki so ga takoj po dejanju prijel, je izjavil, da je izvršil umor iz osebnega maščevanja.

BORZA.

Curih, 22. maja. (Izv.) Sklepni tečaj. Pariz 36.80, Beograd 5.80, London 25.64, Berlin 0.0104, Praga 16.53, Milan 26.75, Newyork 554, Dunaj 9.00794, Zlg. krošne 0.00784, Budimpešta 9.1225, Varšava 0.0115, Sofija 4.45.

Politične vesti.

* O sporazumu v etapah govora Korošec, Radić in radikalci. Beograjska »Politika« od 18. tm. dobro karakterizira te etape, ko pravi, da je bila prva etapa »Markov protokol«. Ker pa so radikalci in Radić samo v enem složni: v sovrastvu proti demokratom, je Radiću treba, da ima vse Hrvate, Pašiću pa, da ima vse Srbe. Oba želita zato čimbolj oslabiti demokrate. Zato ne bo prišlo do sporazuma glede ureditve države, ampak do sporazuma radi novih volitev, v katerih se naj to izvrši. To bo druga etapa sporazuma. Šele potem pride tretja: ali sporazum na račun edinstva ali pa oster spopad med Radičem in radikalci.

* To so posledice! Žalostno dejstvo je, da so klerikalci in radičevci z najogabnejšimi sredstvi hujskali ljudstvo proti Srbom, proti kralju, proti pouku srbohrvašine ozir. cirilice v šoli, proti državnim himni itd. In ravno tako žalostno dejstvo je, da so radikalci ta način volilne gonje dopuščali in te elemente celo ščitili, samo da bi avtonomisti odtrgali kak mandat demokratom. In kaj so posledice tega početja? Da mora sedaj ista radikalna vlada z vso ostroostjo nastopati proti učencem osnovnih in srednjih šol, ker se dogaja, da trgajo nacionalne, celo kraljeve slike iz knjig, da nočejo peti državne himne, da smešijo državno in srbsko zastavo itd. Sedaj ko je zrastle senne, ki so ga sejali pod zaščito iste radikalne vlade razni avtonomisti, sedaj grozijo zapeljani mladini z najostrejšimi kaznimi in ravnatoko učiteljem, v kojih razredih bi se kaj takega dogodilo. Tisti pa, ki so vse to zakrivali, se solnčijo na solcu radikalne protekcije in se smejejo v pest, če patriotsko učiteljstvo obupuje nad zapeljano mladino.

* Skrb sedanje vlade za uradništvo. Savez Nabavljajskih Zadruga državnih službenika je dobil od ministra finanč poročilo, da je prvotno določeno količino cenejšega sladkorja znatno znižal. Zato ni več mogoče, da bi dobili uradniki prvotno določeno množino sladkorja po nižji ceni. Kam pa je izginil sedaj naškrat ta sladkor, ki ga je demokratsko-radikalna koalicijska vlada novembra 1922 določila za uradništvo? V trenutku, ko se je iznebila radikalna stranka nadzorstva demokratov na vladi, so začele cene vseh živih skakati (od tistega dne do danes za 100%), skrb za uradnike pa padati. Klerikalci pa, ki danes vso radikalno lumparijo branijo, bodo pisali, da so vsega tega krivi demokratje, in našli se bodo celo inteligentni ljudje, ki jim bodo to verjeli.

Dnevna kronika.

Češkoslovaški obisk.

V soboto jutraj so dospeli v Ljubljano udeleženci izleta, ki ga je organizirala Češkoslov.-jugoslov. liga v Bratislavi z namenom, da njeni somišljeniki in praktični delavci na polju medsebojnega zblizanja spoznajo naše kraje in navežejo o sebnosti s tukajšnjimi ligasi. Izlet je vodil župan mesta Bratislave, vneti češkoslovaški rodoljub, kanonik dr. L. O. kánik. Veliki župan bratislavski dr. Bel- la, ki se je tudi nameraval udeležiti binkoštnega obiska v Ljubljani, je bil v zadnjem trenutku zaprečen. Pripeljalo se je okoli 40 gostov, med njimi več odličnih predstavitev bratislavske javnosti, od katerih navajamo imenoma gg.: Jan Cabek, ravnatelj Slovenske banke in dr. Igor Makovický, tajnik iste banke v Bratislavi; Avrel Styk, urednik »Slov. Denika«; Vladimir Zuffa, urednik »SL Sveta«, dr. Vladimir Krno, odvetnik i. dr. Izleta se je udeležilo tudi 10 dam; dve sta nosili slikovito slovaško narodno no- so.

Maršal Foch o vtisih na Poljskem in v Češkoslovaški.

Pariz, 22. maja. (Izv.) Včeraj je ministrski predsednik Poincaré sprejel maršala Focha, ki se je vrnil s svojega potovanja na Poljsko in Češkoslovaško. Sotrudniku »Matina« je maršal Foch izjavil, da se je doslej v Franciji Poljsko vedno smatralo za izvor slabosti, ne pa podpore Francije. Toda že sedaj se je izkazalo, da je bilo to mnenje popolnoma napačno. Tudi Češkoslovaška ima dobro armado. Po obisku v teh dveh državah je trdno prepričan, da je v Evropi dovolj moči za obrambo mirovnih pogojev.

V Ljubljani je bratislavsko goste sprejela godba. Pozdravili so jih zastopniki Lige in oblasti. V imenu Češkoslov.-jugoslov. lige je govoril g. dr. Gustav Gregorin o koridorju, ki ga moramo ustvarjati duhovno, ker ga nismo dosegli politično. G. dr. Okanik je v lepem govoru poudarjal ozke vezi, ki vežejo Slovence in Slovake, katerih jezik se imenuje enako. Potem so bratislavski gostje položili venec pred Prešernovim spomenikom. V restavraciji »Zvezda« jim je priredila Liga skupen obed, kjer so se vršile navdušene napitnice. Popoldne so si gostje ogledovali Ljubljano, galerije slik in druge zanimivosti.

Na binkoštno nedeljo so se odpeljali na Bled, ki jih je zelo očaral. Mudili so se tudi na Vintgarju, čigar lepote ne morejo prečevali.

Na binkoštni ponedeljek opoldan so zapustili Ljubljano in se vračali preko Maribora v domovino. V Mariboru se je izvedelo za njih prihod šele v soboto, zato pa ni bilo mogoče aranžirati sprejema tako, kot bi si ga bilo želeli. Pred prihodom ljubljanskega brzovalca (ob 15. uri) se je zbralo na peronu lepo število ljubljanskih članov in prijateljev. Častno zastopnik je bil tukajšnji »Klub Čechu«. Gostje so imeli na razpolago dobre pol ure, zato se je pozdrav izvršil na hitro roko, vendar pa prisrčno in bratsko toplo. Gostje so se v spremstvu domačinov podali v kolodvorsko restavracijo. Tu jih je pozdravil imenom mesta g. župan Grčar, ki je naglašal potrebno najožjih stikov med obema narodoma in pomen takih obiskov, kateri služijo medsebojnemu spoznavanju. Ker je g. dr. Okanik nadaljeval potovanje, se je zahvalil za sprejem urednik največjega slovaškega dnevnika v Bratislavi »Slovenskeho Dennika« g. Avrel Styk. Za njim je govoril g. dr. Reisman v imenu tukajšnjega pripravljalnega odbora Češkoslov.-jugoslov. lige, nato pa g. dr. Pivko v imenu Sokolstva in dobrovoljcev. Oficielni pozdrav je zaključil g. Nemeš imenom »Kluba Čechu« v Mariboru.

Po govorih so se gostje razgovarjali s svojimi mariborskimi častilci; žal, da je kratko odrezan čas zahteval naglo ločitev. Čaršijski paragraf se je nato postavil med goste in domače spremstvo: šele ko so se je ganil vlak, smo mogli pohiteti še za trenutek k njihovu vagonu in jim vsočisti srečno pot in zaključiti ponovno: »Na svidenje v Mariboru«.

Med prisrčnim pozdravljanjem z robc in klobuki je izginil vlak za lajteršberskim ovinkom. Preverili smo se, da so bili gostje iz sestrške Slovaške, ki sama slovi po svoji prirodni lepoti, očarani nad krasoto naše domovine, zato trdno upamo, da njihov obisk ni bil zadnji in da jih bomo mogli še pozdraviti na naši severni meji, kjer so se tokrat ustavili le mimogrede.

— **Reforme učiteljske v Italiji.** Kakor poročajo italijanski listi, pripravlja italijansko prosvetno ministrstvo reformo učiteljske. Nova učiteljska naj bi bila zasnovana popolnoma po vzoru sred-

njih šol. Obsegala bi sedem razredov, v prvi razred bi se sprejemali učenci in učenke stari najmanj 10 let. Eden glavnih predmetov bi bila latinščina. Vadnice bi se ukinile. Pedagogi odločno zavračajo to reformo, naglašajoč, da bi taka reforma pomenila veliko nazadovanje, ne pa napredek.

— **Poskusite in prepričali se bode, da so »Pekatete«** najboljše in ker se zelo nakuhajo, tudi najcenejše testenine.

— **Rekordni ples v Trstu.** Ameriška slava rekordnih plesalcev tudi Tržačanom ni dala miru in tako so te dni priredili tudi onaj plesno tekmo. Zmagovalec bi imel dobiti darilo 1000 lir in naslov plesnega prvaka Julijske Benečije. Tekme, ki je pričela preteklo soboto ob 20. uri v plesni dvorani Modugno, se je udeležilo pet oseb. Plesalci so se vrteli noč in dan, so pa polagoma drug za drugim odstopali, le nek osemnajstletni Teodor Centouze je vzdržal do torka ob 5.28 zjutraj, ko je omagal. Plesal je torej neprenehoma 57 ur in tako dosegel prvenstvo Julijske Benečije in 5000 lir nagrade. Domov je zmagovalec še prišel, na domu pa mu je prišlo nenadoma tako slabo, da so morali pozvati rešilno postajo, ki mu je podelila prvo pomoč ter ga na to izročila v domačo oskrbo. Tako počiva sedaj v lovorjem ovenčani zmagovalec v postelji.

— **Pobijanje brezposelnosti v Avstriji.** Brezposelnost v Avstriji od dne do dne narašča. K temu pride še odpust nad 19 tisoč državnih namestencev, ki bodo v kratkem odpušteni iz državne službe. Avstrijski parlament se bavi sedaj s pobijanjem brezposelnosti. Rešiti se je upajo najprej s tem, da odobro vse inozemce, ki so se naselili po 1. juliju 1914 na ozemlju današnje Avstrije ter se niso državljanji avstrijske republike. Od teli se namerava pobirati po 50% celokupnih dohodkov v svrhu podpore brezposelnih. Razume se, da ti inozemci s svojimi na ta način za polovico prikradanimi dohodki ne bodo mogli izhajati in bodo prisiljeni, da se izsele. S tem bo prizadetih tudi mnogo naših državljani, ki so iz tega ali onega vzroka odšli v Avstrijo. Tudi naša vlada bi morala misliti na to, kako bi se najlažje iznebila nepotrebnih inozemcev, ki domačinom odjedajo kruh. Mislamo, da so Avstrijci pogodili najboljšo pot.

— **Cene na trgu v Moskvi.** Tekom meseca aprila so cene na moskovskem trgu narasle povprečno za 105 odstotkov. Dne 29. aprila so bile določene sledeče cene: 1 funt (0.40 kg) rženega kruha 1.32 milijonov rubljev, 1 funt belega kruha 2.5 milijonov r., 1 pud (16.38 kg) krompirja 24 milijon. rub., 1 funt slanika 4.7 milj. rub., 1 funt govedine 11.5 milj. r., 1 jajce 1.26 milj. rub., 1 funt sladkorja 13.5 milj. rub. Par čevljev stane 415 milijonov rubljev.

— **Mecen.** Rumunski bankir Jacques Elias, ustanovitelj Generalne banke v Bukarešti, je zapustil vse svoje premoženje, ki ga cenijo na 800 milijonov lejev, za kulturne namene.

kompromisa, Jugosloven, evropski zapadnjak.

Tudi v današnji Hrvatski se borita oba tipa. Za Starčevićem duhom se zbira samohrvatski nacionalizem, ki iz gole trme in zajedljivosti zanika to, o čemur bi sicer ne bilo diskusije: da so namreč Hrvati in Srbi etnično en narod. Mržnja proti Srbom je splošna in trmasto fanatična kot je bila v časih Ante Starčevića. Široko Strossmayerjevo jugoslovenstvo se je umaknilo pred trmasti velehrvatskim separatizmom, ki ni bil nikdar tako bojevit kot je v jugoslovenski državi. Kratko in malo: srbofobstvo triumfiralo.

Dr. Ante Starčević je bil srbofob. S strastjo primitivnega človeka — in vsi fanatiki spadajo k tipu primitivnih ljudi — je pobijal srbsko ime in pisal o Veliki Hrvatski, ki bi naj »požrla« Srbe.

In vendar pravi: Starčević bi bil velik nasprotnik Radića, dastravno spada Radić k istemu tipu in si je prisvojil tudi vse Starčevićeve politične metode. Zakaj Starčević je bil revolucionar, ki je hotel v črnih dneh hrvatskega suženjstva porušiti avstrijske in madžarske malike in ustvariti eno državo od Triglava do Timoka. Starčević je bil natičar, ki je imel za Srbijo samo lepe besede, ki pa se je boril z vso energijo proti srbskemu imenu. Ni maral niti slovenskega imena: nas Slovence je zadržal

Šestdesetletnica Männergesangvereina v Ptuj.

V soboto je slavil »Männergesangverein« v Ptuj šestdesetletnico svojega obstoja. Društvo je sprva zadrževalo, da bo proslava jubileja samo kulturna in brez vsake politične primesi, oni, ki poznajo irendentistični duh in nemško nacionalno šovinističnost tega društva, pa temu zadržilo niso verjeli — in imeli so popolnoma prav. Ptujski Nemci so na to proslavo povabili vse zagrizene svoje tovariše iz vseh delov naše države in tudi iz inozemstva. Poleg koncerta samega, na katerem pa so hoteli peti tudi izizvalne pesmi, so pripravljali tudi politično konferenco, na katero so povabili nemške poslance ter banket, na katerem bi se bili utrjevali v mržnji proti naši državi in proti našemu narodu. Ptujška Orjuna, ki se še dobro zaveda, kako so isti Nemci nekoč pretepli in opljuvali člane naše Ciril-Metodove družbe, so opozorili še pravčasno oblast, naj prepreči političen del proslave, toda ta ni storila drugega nego to, da je konfiscirala samonemške lepake. Vsled tega so bili nacionalisti primorani sami prevzeti kontrolo nad prireditvijo. Po manifestaciji po mestu so akcijske čete Orjune, broječe krog 150 mož, odšle pred poslopje, kjer se je vršila veselica. Policija sprva ni hotela dovoliti delegatom vstopa, končno pa se je vdala in v dvorano je odšlo 10 mož, ki so pregledali spored in črtali zadnjo izizvalno pesem. Ker pa je izgledalo, da hočejo biti Nemci predrzni, so nacionalisti zahtevali, da se veselica takoj ukine in hiša izprazni. Ta zahteva je izzvala pri okrajnem glavarju odpor, poklical je pred vhod orožništvo, ki je stalo za vogalom in hotel z njimi ščititi Nemce, kar pa ni uspelo popolnoma. Na energično zahtevo discipliniranih čet se je moral končno udeti in veselico zaključiti. Nemci od kontroli nacionalistov zapuščali hišo, so se tresli od strahu, čeprav so bili nacionalisti popolnoma mirni, nekemu nemškemu gospodu je ob pogledu na akcijske čete prišlo slabo in so ga morali odnesti. Do incidentov, razen par brezpomembnih sporov, ni prišlo. Nacionalisti so tokrat pokazali izbornu disciplino in le tej disciplini je uspelo, da so na miren način prekrizali Nemcem račune in jim onemogočili izizvanje. Iz Maribora so se udeležili proslave sledeči gospodje, katere si je treba zapomniti: trgovec Sorko (Vodnikov trg), dr. Orsel, lastnik agenture Sachs, trgovec Oslag, dr. Kieser, trgovec Platzer, bivši kapelnik železničarske godbe Schönherr, dr. Brandstätter in dr. Jettmar. Ptujška nemškutarija je dobila s tem prvi tisk na prevročne glave ter upamo, da se bo odlej bolje zavedala, da je Ptuj v Jugoslaviji in ne v Avstriji.

Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

za planinske Hrvate. Hotel je videti en narod z enim imenom. Današnji njegov pševdo somišljeniki in častlci na tega ne marajo. Njihov idol je partikularizem. Treba je prebrati studijo pokojnega dr. J. Škerliča »Ante Starčević«. Da spoznamo to osebnost v pravi luči. On je bil velika biblijska reko: besede ubijajo, duh živi. Če izločimo iz grobih Starčevićevih besed zlato jedra duha, vidimo, da je ta trmasti fanatik eden najtipičnejših predstavitev našega jugoslovenskega jedrsta.

Pravilno sklpa Škerlič, da si je Starčević zaslužil boji h naslednikov kot so oni, ki so obočeni od njega samo — ime. Njegov revolucija je bila nacionalizem, je končno postal last firme Frank in sinovi...

In ob stoletnici rojstva ga je proslavljel tako degeneriran politični tip kot je Stjepan Radić...

Popravek. V podlistku »Ženae« (nedeljski »Tabore«) je zapustil tiskarski škrat več napak, najbolj kričeča se nanaša v odstavku 8. kolone, kjer se zadnji stavek glasi pravilno: »Besede o tem, da smo vsi ljudje — ljudje: naslovi, bogastvo itd. pa so zgolj srače, ki jih menjamo in ki niso zrasle z nami.«

Mariborske vesti.

Maribor 22. maja 1932.

m Osebnost vest. V čin žandarmerijskega poveljstva je napredoval major g. Hinko Saboti v Mariboru.

m Binkoštno praznike so Mariborčani pridno izrabili za izlete v okolico, bližnjo in daljno, zlasti tudi na Pohorje, koder je ležal na vrhu sicer še sneg, vendar planincev to ni motilo. Ruška in mariborska kočja ste bili oba dneva prav živahni, zlasti pa, ker so prišli navdušeni planinci tudi od drugod, celo iz Ormoža velika 14 članska partija.

m Klerikalei in mestna mesnica. Če klerikalei na kak očitak ne morejo odgovoriti, se omeje na najprostejšo psovko, skrivajoč se za imuniteto svojega odgovornega urednika. Naše konstatacije glede klerikalne gonje na občinsko mesnico so jih tako hudo spekle, da so pomagali kar pol številke zadnje »Straže« svojo znano gnojnico. Oprati se hočejo očitka, da so hoteli s svojo gonjo uničiti mestno klavnico ter tako zaščititi svoje mesarje. Ta naš očitak potrjuje »Straža« sama, ko pravi, da klerikalei niso mogli drugače, kakor glasovati proti zopetni vzpostavitvi občinske mesnice. Seveda bi ta mesnica bila zopet nevarna mariborskim mesarjem in za te gre »Straža« in nič drugega. Kaj blagor revnega ljudstva, kaj draginja, mesarji naj odirajo, kakor hočejo, samo da trobijo v klerikalni rog.

m Prav nič se ne čudimo! »Straža« pravi, da se njeni politični nasprotniki čudijo, da stopajo občinski svetniki iz drugih strank h klerikalcem. Povemo pa ji, da se prav nič ne čudimo, ker danes ve že vsak otrok, da spadajo mesarji edino le h klerikalcem, da lahko nemoteno odirajo dalje, dohrjo vedoč, da jim klerikalei sedaj še ne bodo stopili na prste. Šele, ko bodo klerikalei absolutni gospodari, ki bodo sedeli na trdnji ministrskih in županijskih stolčkih, bo tudi pri klerikalcih zavel drug veter. Tedaj pa lahko ti uskoki zopet presedlajo, če jim bo v kaki drugi stranki boljše kazalo. Glavno je na zunanji »veraz«, na znotraj pa — lastni žep. Dober tek!

m Ponižno vprašanje »Straže«. Dovoljemo si vprašati točko »Straže«, kdaj misli objaviti imena onih mesarjev, ki so na njen poziv sklenili oddajati revnejšim slojem, državnim uradnikom itd. cenejše meso. Cene vsak dan naraščajo in težko čakamo, da objavi imena. — Več državnih uradnikov.

m Vse za dobrobit občine in mestnega prebivalstva, vzdihuje zadnja »Straža«. In najdejo se ljudje, ki ji res verjamejo. Kakor izgleda ta skrb v resnici, dokazuje slučaj transformatorja trdke Swaty. Trdka je lansko leto meseca oktobra ponudila mestni občini v nakup svoj transformator za 95.000 K. Nakup bi bil za občino zelo ugoden. Toda klerikalci so korist mestne občine deveta briga. S svojo znano demagogijo so cele tri mesece zavlačevali delovanje občinskega sveta, tako da ponudbe ni mogel rešiti. Sedaj pa trdka zahteva 55.635 K več in občina je seveda prisiljena tej zahtevi ugoditi. In to imenujejo klerikalei skrb za mestno občino in prebivalstvo. Rado vedni smo, ali bodo ta znesek doplačali sedaj klerikalni občinski svetniki in upravni svetniki klerikalnih bank.

m Žebotovo bičanje pred sodiščem. V nedeljski številki smo na kratko poročali, da je bil dr. Reisman, katerega je poslanec Žebot tožil, ker ga je v občinski dvorani pretepel s pasjim bičem, oproščen. Žebot se je pred svojimi pristaji sramoval priznati, da je dobil od dr. Reismana, ki je napram njemu pravi slabič, za svoj pljunek v Gosposki ulici, najprimernejše plačilo — s pasjim bičem. V »Slovenec« in »Straža« je poročal, da je dr. Reisman samo zamahnil proti njemu, ne da bi ga bil udaril. Tako je dr. Leskovar, kot Žebotov zastopnik sestavil tudi obtožnico. Žebot sam ni prišel k razpravi, pač pa je poslal precej priča, seveda same njegove pristaje. Sodnik je predlagal poravnavo na ta način, da obe stranki umakneta tožbe. (Dr. Reisman je, kakor znano, tožil Žebota radi pljunka.) Dr. Leskovar je poravnavo seveda odklonil, gotovo v trdnem prepričanju, da bo dr. Reisman obsojen. Žebota pa sodišče itak ne more obsoditi, ker je kot poslanec imun. Žebotove priče pa so njegove trditve, da je dr. Reisman samo zamahnil z bičem ovrgle ter potrdile, da

Ante Starčević.

Danes, dne 23. t. m. slave Hrvati stoletnico rojstva dr. Ante Starčevića.

Mož je pri nas malo znan; čitatelji političnih listov ga poznajo po nazivu »Starčevićeve stranke prava«, ki je igrala precejšnjo vlogo v političnem življenju na Hrvatskem. Fatalno pa je to, da bi dr. Ante Starčević danes gotovo ne pripadal stranki, ki je nosila njegovo ime. Ljudje, ki sedaj nastopajo s Starčevićevimi idejami, bi bili največji nasprotniki živega Starčevića. Vse na svetu se spreminja in praksa je pač vedno daleč od teorije.

Dr. Ante Starčević je ena najizrazitejših hrvatskih osebnosti. Ni ga mogoče razumeti, če ne poznamo kulturnih, političnih in socialnih razmer one Hrvatske, v kateri je deloval ta trmasti, zagrizeni, nedostopni fanatik. Pokojni A. G. Matoš je v nekem svojem esaju primerjal Starčevića s Strossmayerjem. Starčević je bil sin uboge, s krvjo poskropljene, divje Litke, zato je ostal kljub vsaj svoji umski izobrazbi primitiven, trd, zajedljiv, nasilen, strasten; svojim nasprotnikom je vedro kazal zobe kakor lički volk. — Strossmayer, sin široke, rodovine, bogate slavonske ravnice, je bil bogat tudi na svoji notranji kulturi, širokosrčen, poln ljubezanja za ljudi in razmere, politik

ga je dr. Reisman z bičem večkrat udaril. Zlasti je to potrdil Zebotov zaupnik železničar Zolger, ki je izjavil, da je vse natanko videl. Dr. Leskovar je zahteval, da mora biti dr. Reisman obsojen v zapor. Ker pa so vse priče potrdile ravno nasprotno, kar trdi obtožnica, je moral sodnik izreči oprostilno sodbo. Tako je dobil Zebot tudi od sodišča zasluženo moralno klobuto.

m Ljudska univerza. Prihodnji ponedeljek bo ob pol 8. uri v mali kazinski dvorani literarni večer. Mladi, doslej še neznani pesnik g. Tone Selinšek recitira pesmi iz svoje zbirke »Bliskavice«. Prihajamo, da recitator ni identičen z avtorjem pesniške zbirke »Trbovlje«. Vsi, ki se zanimajo za literaturo, pridite v obilnem številu!

m Redna seja občinskega sveta mariborskega se vrši v petek dne 25. tm. ob 19. uri v mestni posvetovalnici. Dnevni red: Nadaljevanje dnevnega reda 7. redne seje obč. sveta.

m O zvezdoslovju. V sredo, dne 23. maja ob 8. uri zvečer ima gosp. polkovnik K. Philippovič svoje 5. predavanje o zvezdoslovju. Tokrat se glasi predmet: Čudesa na mesecu, poezija meseca, oblika, velikost, oddaljenost, hitrost, vrtenje okoli svoje osi, razne faze meseca. Nadalje: njegov vpliv na zemeljsko os, na vodovje oceanov, na zrak, na vremenske razmere na zemlji, na rastline, živali in ljudi. Potovanje v mislih na mesec: V najvišjih zračnih plasteh, strašna tema in mraz v vsotmru, meja med privlačnostjo zemlje in meseca, razdrapan površina meseca, potovanje po ravninah in gorovju zemeljskega trambanta, nešteti ugasli ognjeniki, brez vode in zraka, velikansko apeninsko gorovje, prebivalci meseca ali seleniti, kako se dani na mesecu, strašna vročina in mraz, kako izgleda od tamkaj zemlja in zvezdnato nebo, 350-urni dnevi in noči, kako zahaja solnce na mesecu. Ali je mogoče zahnati solnce na mesecu. Ali je mogoče to nebeško telo iz bližine si gledati po daljnogledu? To predavanje je eno najzanimivejših iz bogatega repertoirja g. polkovnika. polno poetičnega poleta in bojnih slik in je vzbudilo povsod, n. pr. v Pragi, Brnu, Tropavi, Dunaju itd. največje priznanje. Stojšča 2 Din., sedeži po 4 in 6 Din.

m Mestno kopališče. Opozarjamo občinstvo, da je kopališče v smislu sklepa občinskega sveta odprto ves teden razen ponedeljka in nedelje. Ukrenilo se je to z ozirom na pritožbe občinstva, da je prevelik naval, če je kopališče odprto samo par dni. Če pa bo kopališče slabo obiskano, se bo obrat zopet skrčil. Zato priporočamo, da se občinstvo poslužuje kopališča zlasti v prvih dneh, ker je v sobotah predvsem namenjeno delavstvu, ki v drugih dneh nima časa. Kopališče je odprto od 10. do 19. ure, blagajna pa od 10. do 18. ure popoldne.

m Darovi za Protituberkulozno ligo. Na svojem uradnem potovanju po Prekmurju je finančni tajnik dr. Fr. Pavlič nabral za PTL skupno 1745 D. Od tega zneska je bilo nabranih v Gornji Lendavi 425 D in v Murški Soboti 945 D, znesek 375 D pa v Gornji Radgoni. Imena darovalcev iz prvomenovanih dveh krajev so bila že objavljena v »Našem domu«, ki izhaja v Murški Soboti. V Gornji Radgoni pa so darovali: Kl. Bouvier, vinotičar 200 D, Posojilnica 50 D, notar Hinko Požun 30 D, Gospodarska zadruga 25 D, in po 10 D gostilničar Janko Karbas, knjigovodja Roman Bende, gostilničar Janez Kauffmann, trgovec Hugo Zotter in mesar Franc Zangl. Gospodu nabiralcu kakor tudi vsem darovalcem za njihovo plemenito delo iskrena hvala!

m Kavarna v mestnem parku. Pri lepem vremenu dnevno koncert od pol 17. do pol 19. in od 19. do 24. ure. Sladoled in domače pecivo.

m Kaznjiva nepazljivost. V Koroščevi ulici imajo stranke lepo navado, da okrašijo okna s cvetličnimi lončki. To bi bilo vse lepo in prav, če bi bili ti lončki tudi primerno zavarovani. Toda temu neposveča očividno nikdo pažnje. Minuli torek je nekemu pasantu padel tak lonček skoraj na glavo. Pozivljamo policijo, da opozori stranke, da lonce primerno zavarujejo. Svoječas se je pazilo tudi na to, da stranke svojih prašnih cunj niso izlepale na glave pasantov, toda danes se za to dozdnevno nihče ne zmeni, kljub temu, da se vedno obstajajo prejšnji predpisi. Ponekod vlivajo celo vodo skozi okna. Upamo, da bodo poklicani organi tudi v tem oziru napravili red.

m Sreda 23. tm. v Grajski kleti koncert polnoštevne železničarske godbe »Drava«. Začetek ob pol 20. uri.

m Uprava Venjačke Banje potrebuje za poletno sezono godbo na lok, obstoječo iz 10 do 14 godcev. Natančnejši pogoji so razvidni iz razglaš na tukajšnji mestni deski.

m Umrli v Mariboru. V minulem tednu so umrli: 13. maja: Jakob Pečevnik, 58 let, pevkovski pomočnik, Zagata 1. Ivan Omerzu, 71 let, trgovec, Aleksandrova cesta 24. Ivan Vračko, 70 let, delavec, javna bolnica; 15. maja: Adolf Hofner, 61 let, bančni uradnik, Erjavčeva ul. 8; 16. maja: dr. Oskar Lipolt, zdravnik, 28 let, Frankopanova ulica 52. Alojzija Pogračič, 72 let, viničarka, Krčevina, Iv. Fritz, 14 dni, Krčevina, Gabrijela Ferlan, 5 let, bolnica, Ana Lemisner, 60 let, žena strojevodje, bolnica, Ana Weiss, 1 mesec, Ob bregu 30; 17. maja: Leo Mlekuš, dijak, 14 let, Razlagova ulica 21.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Torek, 22. maja. Zaprt.
Sreda, 23. maja. Težke ribe, A.
Četrtek, 24. maja: Zvesti tovariš, C.
Petek, 25. maja: zaprt.

»Težke ribe«. V sredo 23. tm. igra mesto gđc. Testenove vlogo Helene gđca Kraljeva.

Baletni večer v mariborskem gledališču. V kratkem vpripori gđc. Lidva Wisakova svoj dramatični večer plesov. Gđc. Wisakova, ki je že lansko sezono z lepim uspehom nastopila v tuk. gled., se je pozneje izobrazovala v Draždanah pri znameniti umetnici plesa Valeriji Kratini. Nedavno je že priznana umetnica priredila svoj dramatični večer plesov v ljubljanskem gledališču. Imela je izvanredno lep uspeh.

Kultura in umetnost

x Otvoritev VII. umetniške razstave kluba »Grohar«. V nedeljo dne 20. t. m. ob 10. uri se je v veliki kazinski dvorani otvorila VII. umetniška razstava kluba »Grohar«. Otvorilo jo je ob navzočnosti klubovega odbora, delegata ljubljanskega kluba »Vesna« in občinstva g. župan V. Grčar, ki je v lepih besedah očrtal pomen umetnosti in razstav. Razstava, ki vsebuje dela ljubljanskih umetnikov sredine, je okusno in spretno urejena in nudi lep pregled delovanja klubovih članov. Podrobno bomo o razstavi še poročali. Otvorjena je ob delavskih od 10. do 1. ter od 15. do 18. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9.—14. ure. Vstopnina znaša za osebo 5 Din., za dijake in vojake pa 2 Din.

x Josip Kostanjevec: Zbrani spisi, I. zvezek. V samozaložbi je v tiskarni »Panonija« v G. nji Radgoni izšel prvi zvezek Kostanjevevih zbranih spisov. Zvezek obsega 80 strani male osmerke in prinaša tri pisateljeve prvence, povesti »Na Silvestrov večer«, »Kmetiška ljubzen« in »Škofje ter stane 6 Din. Vsa izdaja je preračunjena na okroglo 40 zvezkov, ki bodo izhajali v mesečnih presledkih po eden ali dva zvezka v 2000 izvodih. Spisi so urejeni kronološko, torej tako kakor so nastali. Zeleti bi bilo, da bi naša javnost pridno segla po teh izdajah.

x Glasbena Matica. V petkovi štev. pod tem naslovom se je vrnila neljuba pomota, da se vrši koncert dne 6. junija. Koncert se vrši nepreklicno v soboto, dne 2. junija. Tudi poročilo o solistih ni točno. Javljena je namreč kot solistinja le pevka našega zbora gđca Speticeva, ki nas bo nedvomno spet očarala z svojim ljubkim, toplim glasom. A ta večer bo stopil na oder tudi vreden tovariš ruski operni pevec baritonist G. Gorovov iz Kijeva, ki je prav tako član našega pevskega zbora. Rusko pesem bo zapel, zaživel bo spet nekdanje trenotke sredi borbnega življenja, ki se bori za obstanek Gorovov služi pri obmejni straži v St. Ilju, a redno poseba naše pevske vaje. Pol bo tudi solospoje v pesmih, ki jih poje moški zbor. — Pevka.

x I. redna glavna skupščina Ljudskega odra v Mariboru se je ob skoro polnoštevni udeležbi članstva vršila v četrtek dne 10. maja zvečer v prostorih Splošne uradniške menze v mariborskem kazinu. Iz poročil vodstva odra je razvidno, kako oz. do kulturne dela je

izvršil Ljudski oder tekom petmesečnega obstoja. Bil bi po delu, notranji organizaciji in uspehih lahko vzgled drugim kulturnim organizacijam. Kljub stalni finančni krizi je organiziral popolno pismarno v Kazini (prostoru pač niso najprimernejši!), nabavil in uredil vzoren arhiv, ki bo nudil mnogo tudi odrom po deželi, imel 15 dobro uspešnih gledaliških predstav ter vzdrževal dramatično šolo za svoj naraščaj. Oder je štel ob skupščini 45 rednih članov in članic in lepo četo naraščaj. Članstvo je sprejelo poročila odromskih funkcionarjev z velikim navdušenjem in priznanjem. Za znak enotnosti in velike delazmočnosti odra je smatrati izid volitev nove uprave. Vsi predlagani kandidati so bili izvoljeni enoglasno, na čelo odra pa je skupščina enoglasno postavila kot predsednika in artističnega vodjo gosp. Ivo Peršuh-a, ustanovitelja Ljud. odra v Mariboru. Ob zaključku skupščine je nekaj članov prijavilo svoj izstop, kar je večina odra smatrala kot nujni začetek čiščenja, ki bo Ljudskemu odru v budućnosti prinesla le še večje edinstvenosti in trdnosti. V nasprotju s tem želimo ljubljanskemu odru pri svojem uspehu, osebno pa večje in boljše mariborske javnosti.

x Petindvajsetletnica gledališkega delovanja Josipa Povheta. V petek 18. t. m. zvečer je slavil tudi našemu mariborskemu gledališkemu občinstvu dobro znani igralec Josip Povhé v Osijeku, kjer je sedaj igralec in režiser tamkajšnjega Narodnega gledališča, petindvajsetletnico svojega umetniškega delovanja. Nastopil je kot organizator Celestin v operi »Mainzle Nitouche«. Gledališče je bilo polno do zadnjega kotička. Občinstvo je privedilo Povheta burne ovacije ter mu podarilo več vencev, šopkov in drugih daril. K petindvajsetletnici častitamo tudi mi našemu Povhetu ter mu želimo še mnogo uspehov.

x Gogolj na kitajskem jeziku. V Pekingu so vpriporili na kitajskem jeziku znano Gogoljevo komedijo »Revizor«. Igrati so dijaki rusko-kitajskega zavoda. Lsti hvalijo igro g. G. G. (Hlejakov) in g. Čan-go-čen (Zemljanika). Tam so vpriporili tudi Čehovo aktovsko »Poudbec« v ruskem jeziku. Igrati so kitajski dijaki. Zopet nov dokaz, da ruski duh in ruski jezik prodirata vedno dalje.

Objave.

§ Mestni kino. »Mož, ki je dvakrat umrl«, sijajna drama v 5 dejanjih v glavni vlogi Albert Kersten, se predvaja v torek, sredo in četrtek.

§ Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolice vabi vse svoje društvene člane k rednemu občnemu zboru, ki se vrši v nedeljo dne 27. maja 1923 ob 10. uri predpoldne v Götzovi dvorani, Aleksandrova cesta. Dnevni red: 1. Poročilo o delanju odbora v društvenem letu 1922. 2. Odobrenje računskega poročila za leto 1922. 3. Volitev odbornikov. 4. Volitev treh pregledalcev računov. 5. Odboritev članarine za leto 1923. 6. Sklepanje o predloženih predlogih. Predlogi se morajo priglasiti pri odboru tri dni pred zborovanjem. 7. Sedanji položaj hišnih posestnikov. 8. Poročilo o novem stanovanjskem zakonu in »Pravilnik« ter o izpremembah »Pravilnika«. 9. Slučajnost. — Odbor.

Turistika in sport.

Planinska sezila na Marib. Kočji je prišla. Od vseh strani prihajajo prijave, da zasigurajo sobe čez poletno sezijo. — Kdor hoče prebiti počitnice v zdravem planinskem zraku ob prvovrstni oskrbi, solčnih kopelih itd. naj si nemudoma nabavi nakaznico pri tiskarji Pinter & Lenard, kjer bo odbornik g. Pinter čez celo sezijo nakazoval stanovanja. Opozarjamo, da se doba sobe le pri njemu in ne tudi na kočji. Cene za nečlane: prvih sedem dni postelja po 15 Din., nadaljni dnevi po 12 Din., za člane prva dva dneva po 10 Din. — Odbor SPD.

Kolesarska dirka Mariborskega kolesarskega kluba »Edelweiss«. Za nedeljsko kolesarsko dirko, ki se vrši dne 27. maja se kaže živahno zanimanje. Med prijavljenimi k posameznim tekmam najdemo osebe, katere so vsled svojih odličnih uspehov že znane. Je lanski klubov mojster Plavtschak, ki je s svojim tovarišem Koboldom, — kateri se tudi udele-

ži tekme — pred dvema letoma z uspehom dovršil ostro tekmo Maribor—Ljubljana, nadalje gosp. Schwab, kateri se je svojčas udeležil tekme Graz—Maribor—Celovec, nadalje še naslednji močni tekmovalci: gg. bratje Benalk, Tutta, Danko, Osebig, Skasa, Perko, Fric, Bračič, Wernhardt itd. Dosedaj se je prijavilo 20 gospodov, pa se še pričakujejo nadaljnji, med temi nekdanji večkratni mojster v prvenstvu za Štajersko, prejšnji bat. poveljnik kol. bat. štev. 2, kateri je poznan po Spodnji Štajerski in Goriski. Ni sicer mogoče med temi imeni koga že naprej označiti zmagovalcem, vendar pa lahko rečemo eno, da bo tekma jako ostra in zanimiva. Tekma po klancih pri Polskavi in Konjicah bo trd oreh za kolesarje. Tudi prijave k damski tekmi so jako zadovoljive in je pričakovati ostrih bojev za častno darilo ustanove podobarja Löschnigga. Lanska zmagovalka gđc. Rezi Kasch bo imela v damah Reich, Plavčak, Schwab, Nedogg itd. resne tekmovalke. Za zabavo občinstva na startnem prostoru bo skrbel izborna godba »Drava« in pa polževa dirka. Predpriprave za tekmo so že skoro dokončane. Darila so deloma darovali klubovi člani, deloma dobrotniki in pospeševalci tega sporta. Oblasti so z dovoljenjem tekme pokazale svoje razumevanje za sport in jim gre vsa hvala za podporo pri tej prvi sportni prireditvi v tem letu.

Podpirajte Jug. Matico!

Gospodarstvo.

g Odmera davka na poslovni promet. Davčno okrajno glavarstvo v Mariboru razglaš: V zmislu člena 138 fin. zakona za 1922/23 (št. 324 U. list) se objavlja, da je po členu 10 pravilnika za izvrševanje davka na poslovni promet z dne 31. jan. 1922 št. 46 U. l. priredba davka na poslovni promet za čas od 1. okt. 1921 do 31. dec. 1922 razun mesia Maribor dovršena. Ta odlok je odmerjen na podstav prijav in ocenitve davčnega odbora v kolikor že ni bil prej odmerjen odnosno vplačan. 15 dnevni rok za vpogled v odmerni izkaz se določa za čas od 1. jun. do včevšega 15. jun. 1923. Davčni zavezanci lahko vpogledajo v predpisne izkaze pri pristojnih davčnih uradih pri davčnem okr. oblastu v Mariboru (soba št. 2) ali pa pri občinskem uradu, v čigar okolišču se nahaja zavezano podjetje. Predpis davka onih davčnih zavezancev, ki v 15 dneh po preteku roka za vpogled odmere, torej do včevšega 30. junija 1923, ne vložijo pritožbe pri davčnem oblastu, postane pravnoveljavni. Izrecno se pripomni, da imajo v zmislu člena 10 nav. zak. pravico pritožbe le oni davčni zavezanci, ki so pravočasno vložili prijavo o opravljenem prometu in ki so v predpisnem izkazu (zadnji razpredel) posebno označeni. O pritožbah ostalih davkoplačevalcev se ne bo obravnavalo.

Poslano.*

Zdravniško društvo v Mariboru je na svoji seji dne 11. maja t. l. soglasno sklenilo sledeče:

1. Zdravniško društvo v Mariboru se glede zdravniških preiskav za zavarovanje pridružuje sklopu Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani in opozarja, da bo proti vsakemu zdravniku — organiziranemu in neorganiziranemu — ki bi kršil zdravniško solidarnost, uporabilo vsa dopustna sredstva. Radi tega pozivljajo z rova vse zdravnike, da vsake preiskave brezpogojno odklanjajo, dokler ni spor rešen.

2. Okrožni zdravniki odklanjajo kot člani zdravniške organizacije od vlade ukazano cepljenje koz, če se jim takoj ne izplača že dolgo zastala mesečna plača. Če se tej njihovi upravičeni želji takoj ne ugodí, nastavi okrožni zdravniki vse z njihovo službo združeno poslovanje.

3. Vsa akademska društva oziroma organizacije medicincev v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu se opozore, da bi vsak medicinec, ki bi se odzval vabila Zdravstvenega odbora za Slovenijo v Ljubljani, da gre cepiti, kršil stanovalsko solidarnost zdravnikov in da bodo zdravniška društva nastopila proti vsaki praviroviranemu in nepromitvarnemu kršitelju.

*) Za pr. no uredništvo ne odgovarja.

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.Zgodovinski roman. — Poslovenila
Rosandra.
(Dalje.) (93)

Kje je videla to osebo, na katero jo je spominjal obraz Julije. —

Ni se mogla domisliti, — na veselico v mestni hiši se ni spomnila. —

Ivana se je siloma odtrgala tužnim bridkim mislim in se zopet zamislila v svojo ljubezen — mislila je na svojega ljubljene kralja. —

Ura je glasno zadrdrala in oznanjala osmo uro — zbudila se je zopet iz svoje premišljevanja. —

V istem hipu pa je vstopila zopet Julija. — Bila je še bolj vznemirjena, — prepadena. — Postavila je na mizo skodelico mleka, katero je Ivana v jednem dušku izpila. — gledajoč pri tem ves čas sobarico. —

»In sedaj, — je ukazala Ivana, — pridi, pomagaj mi, da se slečem!« —

Sledila je Julija gospej d' Etioles v spalnico. —

»Milostiva, ali hočete že v posteljo?« — je vprašala s tresočim glasom —

»Gotovo,« — je odgovorila Ivana začudeno, predvsem vsled prestrašenega glasu sobarice. —

»Gospa,« — je zopet začela ista, — »ako bi si upala...« —

»Kaj vendar? — Kaj me strah? — Povej, kaj hočeš reči? — Kaj bi si hotela upati...« —

»Svetovati vam nekaj, gospa!« —

»No — pa mi svetuj. — Koliko omenjavanja! — Kako čudno dekle!« —

»Milostiva, ako bi me hoteli slušati, ne bi šli sedaj še v posteljo,« — je odgovorila Julija s trenutnim pogumom. —

»Ali se ti blede?« — jo je zavrnila Ivana. V hipu pa jo je vendar beseda vznemirila in poprašala je: »Zakaj pa naj ne bi šla počivat, ako sem zaspana?« —

»Da, in ne samo, da ne greste počivat, ampak še nekaj drugega bi storila jaz, ako bi bila jaz na vašem mestu — milostiva! Jaz bi se na vašem mestu kar napravila, kot da bi imela še iti ven!« — je nadaljevala Julija, ne odgovarjajoč na stavljeno vprašanje. —

Ivana, katere nemir je še narasel pri teh besedah, vpre svoj pogled v Julijo, ki pa je le klonila z glavo. —

»Ej, dekle, — ti mi nekaj skrivaš, se mi zdi, — je rekla sobarici. —

»Milostiva...« —

»Ne vem, kaké misli me obvladujejo, ali zdi se mi vse nekako tako, da me tu zasleduje izdajstvo... Tvoje vznemirjenje in tvoja skrb... tvoji čudni nasveti...« —

Julija je vzkliknila, — si zakrila obraz z rokami in padla na kolena. —

»Ah — torej se nisem motila!« — je vztrepetala Ivana v hipni grozi. —

»Gospa,« — je zajeceljala jokajočim glasom Julija, — »saj vidite, da vas jaz pač ne izdajam, če se trudim rešiti vas!« —

»Rešiti mene? — Ali sem morda v kaki nevarnosti?« —

»Gospa,« — je odvrnila Julija, vstala in obupno pogledala na uro. — »Za bôžjo milost pustite, da vas oblečem. — — — Spravljajte me pozneje — povedati vam hočem vse. —

Ivana so te besede še bolj prestrašile, — gledala je, kako je Julija iz oblačilnice prinesla obleko in plašč. —

Mrzlično, — z negotovostjo, ki pa ne prihaja od neznanja in premale vaje, ampak od notranjega nemira, je sobarica začela oblačiti Ivano, — ki je molče pustila napraviti se. —

»Devet je ura,« — pravi Julija. — »K sreči imamo še eno uro časa. — — —

Ivana je bila sedaj popolnoma oblečena za izhod. —

»Sedaj pa govorite,« — je ukazala z glasom, kateremu pa se je poznal potranji nemir in strah. —

»Ne — tukaj ne, — prosim vas, — — — zdolaj, — povem vam vse. —

»Zakaj vendar?« —

»Ker zdolaj ste gotova, da se še morete rešiti. — — — Oh milostiva, pridite vendar, hitro! — — — Imejte zaupanje v mene, kajti jaz radi vas izdam one, ki so me poslali. —

Ivani je bilo vse nejasno, kakor da sanja burne, grozne sanje, — onemogla se je pustila voditi od Julije, ki jo je privela v sprejemnico v pritličju. —

Tresoča se, v gotovosti, da se je pripravila zanj ovidna past, — se je spustila v naslonjač. — — —

Čeprav je bil zunaj mrz in veter, je Julija odprla steklena vrata. —

»Prosim vas, počakajte me le za trenotek,« — je rekla Ivani ter zbežala na vrt. —

Čez malo hipov se je že vrnila in rekla gospe: —

»Ah — sedaj se oddahnem, — šla sem bila odpret zapah in ključavnico na cesto in milostiva lahko pobegne, ako hočete, tudi takoj. —

»Ne bom šla od tod, dokler ne izvem, zakaj pravzaprav gre,« — je pogumno in trdno rekla gospa Ivana, — tako da je Julija kar obstala. —

Skrivoma je zopet pogledala na uro. — — — Njena vloga je postala sedaj kaj težavna in nevarna. Trebalo je, da se Ivana prepriča, da mora ubežati, a istotako važno je bilo, da Ivana ne prehití in ne odide pred deseto uro. — — — Morala je tedaj pridobiti časa, a vendar ne pustiti, da mine odločilna ura. —

Julija je računala, kaj in kako pa naredila načrt. —

»Gospa,« — je začela, — — — »jaz sem vas ogoljufala, — jaz nisem sestra Suzane. —

»In vendar, — tudi Suzana mi je to zagotovila...« —

»Suzana je lagala, kakor sem lagala jaz, — — — ona je tudi izdajalka in je bila plačana, kakor sem bila plačana jaz. —

»Osebe, ki vas sovražijo, so pač vse do bro preračunale. —

»Kdo me pa vendar sovražijo?« — je vprašala Ivana, trudeč se, da bi se kazala mirno. —

»Sovražniki kralja!« — je odvrnila Julija. —

Ivani se je izvil krik strahu in groze. — Dokler je bila le ona sama ogrožena, se ni še preveč brigala za svojo varnost, bila je pogumna, — podvzeta in nekako romantičnega temperamenta, in je taki dogodki ne bi vznemirjala več kot potrebnost. — — — Ali — — — Kralj — — —

Njen ljubljenci! — — —

Strepetala je, če je le pomislila, da bi vtegnila Ludoviku groziti nevarnosti, proti kateri bi morda ona ne mogla ukrepati ničesar, niti ubraniti dragega ljubljence. —

»Povej, razloži, — je ukazovala s trepetajočim glasom, — — — oziroma odgovori natančno vsem vprašanjem, kateri ti bom stavila. — Ali — glej sedaj, — mi zopet ne lažeš, — kajti — sicer te uničim s temi svojimi rokami...« —

»Gospa, — ne, ne bodem lagala, prisegam vam!« — je vzkliknila Julija. — »In — sploh — zakaj bi pač lagala? — — — Ako bi hotela pogubiti vas, mi ne bi bilo treba drugega, nego da sem igrala podležno mi vlogo do konca, — in pustila, da se zgodi, kar je bilo preračunjeno...« —

»Pač res!« —

Juliji se je pokazal nasmešek na ustnih, — hitro ga je skril sklonivši glavo. —

»Poplačana bodeš dobro,« — je nadaljevala Ivana, — — — »ali najprvo, kdo so osebe, o katerih govoriš?« —

»Ne poznam jih, — plemenitaši go, — to je vse, kar vem!« —

»Sovražniki — uporniki? — In zakaj so pač poverili tebi, da me pogubiš in ne Suzani?« —

»Suzana se je bala in je pustila, da so postavili na njeno mesto drugo. — Ona se ni znala odločiti, da bi igrala odločeno vlogo, bala se je, ponovim, pa je šla. —

Najlepše in najboljše čevlje in nogavice kupite po najnižjih cenah pri Sandale. Anici Traun, Maribor, Grajski trg 1. Dom. čevlji.

Poslovodja

vešč korespondence, knjigovodstva in jezikov se sprejme. Le prvovrstna, samostojna, zanesljiva moč! Spričevala, reference in pogoji naj se vpošljejo na naslov:

Mariborska lesna industrija Maribor.

993 4-2

Cunje

za čiščenje, snažno oprane in desinficirane, prodaje vsako množino

Jakob Zagode, Maribor

Tržaška cesta št. 5. 973 2-2

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

srajca, hlače, pyjame, opreme za neveste, otroško perilo, kombinacije itd. Izdeluje po najnižjih dnevnih cenah

Ljudmila Lackner
MARIBOR, Koroška cesta št. 31.

Dobro ohranjena omarica za led in železje starega štedilnika se proda v Praprotnikovi ulici št. 138. 1017

Dva mlada izobražena gospoda želita se spoznati z dvema inteligentnima damama (vdovi) v svrhu razvedrila in popolnega spoznanja. Prosi se za slike, tajnost strogo zadržana. Cenjeni dopisi pod »Sans amour« Maribor pošto ležeče gl. p. 1018

Za birmance! Velike izbire gotovih oblek po nizki ceni priporoča J. Vezjak, kontekcija, Vetrinjska ul. 17. 909

Šivalni stroj dobro ohranjen na prodaj. Wilsonova ulica št. 23. 1000 2-2

Čepice po neverjetno nizkih cenah, perilo, kravate, nogavice in ostalo modno blago priporoča nova modna trgovina B. Veselinović & Komp., Maribor. Gosposka ulica 26 974 6-5

CEMENT
gips, strešna lepka, karbolinej, drvocement, vat-proof, apno, izolacijsko lepenco, mavčne plošče, pravi Hatschek eternit i. t. d. nudi po tovarniških cenah
Material, dr. z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva 13
Telefon 716. 815

Ne pozabiti naročnino!

Gospodična, zmožna enostavna in ameriškega knjižgovodstva, slovenskega, nemškega in hrvaškega jezika, cirilice, stenografije in stroje-pisja, želi primerne službe. Naslov pod »Marljiva«, Krekova ulica št. 5, g. profesor Kovač. 1014

Na hrano se sprejmeta dva gospoda. Splavarska ulica 7. pritličje 12. 1019

Novo enostavno slovensko stenografijo poučuje Kovač, Gosposka ul. št. 40, II. nad. 1013

Boljša stranka išče stanovanje dveh sob in kuhinje eventualno sobo in kuhinjo. Onemu kateri mi stanovanje priskrbi plačam 10.000 K nagrade. Ponudbe na upravo lista pod številko 1020. 1020

Štedilnik na plin malo rabljen se takoj proda. Studenci, Cankarjeva ul. 5. 1015

Cement, opeko, slamo, seno, oves, koruzo, krompir, drva, premog večinoma pri Andreju Oset, Maribor, Aleksandrova c. 57, Telefon 88. 930 20-9

Zastopnika

za Dravsko dolino (središče v Mariboru) išče tovarna hranila v Ljubljani. Ponudbe le s prima referencami na upravo lista pod »Gotov uspeh« 1001

BERSON

Berson je in ostane najboljše kvaliteta znamka. Varuje čevlje, cenejši in trpežnji je od usnja. Od vašega čevljarja zahtevajte, da vam pritrudi Berson gumi podpetnike in gumi podplate.

Novo! Dežni plašči

od 450 Din. naprej, najnovejši vzorci, pravkar došli. Velika izbira perila, klobukov, čevljev, dežnikov, palč, nahrbtnikov in sandal po konkurenčni ceni pri 2595

JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Modra galica in žveplo

dospelo. — Prodaja se pri

Tonejc & Rozman, Maribor

Aleksandrova cesta 35. 934